

Instruks for brug af subkutan kanyle samt kort om Tryghedskassen

Formål: Formålet er at supplere eksisterende VAR-procedurer med instruks om brug af subkutan kanyle, herunder bidrage til håndtering af medicin, der findes i tryghedskassen.

Denne instruks beskriver:

1. *Altid gældende*
2. *Anlæggelse af og seponering af subkutan kanyle*
3. *Administration af medicin (bolusinjektion) i subkutan kanyle*
  - 3.1. *Tryghedskassen*

Faggrupper for hvem denne instruks er relevant: Autoriseret sundhedspersonale, der giver medicin/væske i subkutane kanyler.

Andre instrukser, retningslinjer og procedurer, der er relevant for denne

instruks: Instruks for medicinhåndtering, instruks for journalføring samt lokale vejledninger i udarbejdelse af helbredstilstande, ydelser samt handlingsanvisninger.

Ansvar: Ledelsen på plejecentrene og på plejeboligområdet i Albertslund kommune er ansvarlig for, at der forefindes de nødvendige instrukser og at de afspejler autorisationslovenes bestemmelser om omhu og samvittighedsfuldhed.

Ledelsen er ansvarlig for implementeringen af instruks og at alle medarbejdere, for hvem instruks er relevant, kender til instruks samt kan og har mulighed for at følge instruks.

Definitioner:

VAR/VAR Healthcare: Er en vidensdatabase med procedurer og nyttige funktioner til brug i sundhedsvæsenet, som anvendes i Albertslund Kommune.

Autoriseret sundhedspersonale: Sundhedsfaglige, der har en autorisation i Danmark, samt plejehjemsassistenter, da disse sidestilles med social og sundhedsassistenter i Albertslund Kommune.

Subkutan kanyle: En nål, der bliver lagt i underhuden, hvor der kan gives medicin eller væske i begrænset omfang.

Tryghedskassen: Er en samling af forudbestemt medicin og utensilier, der ordineres af behandlingsansvarlig læge

Ordination: Defineres som værende en beslutning om, at en bestemt behandling/pleje skal igangsættes/udføres eller ophøre hos en beboer.

Instruks for brug af subkutan kanyle samt kort om Tryghedskassen

1. Altid gældende

Opstart og afslutning af behandling med subkutan indgift af medicin/væske skal altid ordineres af en læge.

Du **skal altid** følge VAR procedurer for:

Anlæggelse af subkutan kanyle: <https://www.varportal.dk/portal/procedure/9914/>

Subkutan bolus indgift med skylning: <https://www.varportal.dk/portal/procedure/62820/>

Væskebehandling i subkutan kanyle: <https://www.varportal.dk/portal/procedure/9899/>

Fjernelse af subkutan kanyle: <https://www.varportal.dk/portal/procedure/9811/>

Optrækning af lægemiddel fra ampul: <https://www.varportal.dk/portal/procedure/9879/>

Optrækning af injektionsvæske fra hætteglas: <https://www.varportal.dk/portal/procedure/9880/>

Principper for aseptisk teknik ved ikke-kirurgiske procedurer:

<https://www.varportal.dk/portal/procedure/9582/>

Hånddesinfektion: <https://www.varportal.dk/portal/procedure/9694/>

Håndvask: <https://www.varportal.dk/portal/procedure/9669/>

Nedenstående udgør supplerende oplysninger til gældende VAR procedurer.

2. Anlæggelse og seponering af subkutan kanyle

- Slange og kanyle fyldes med isoton NaCl. Lad sprøjten blive siddende under anlæggelsen, hvis der skal gives medicin umiddelbart efter anlæggelsen.
  - * En slange på 60 cm fyldes med 0,1ml NaCl
  - * En slange på 110 cm fyldes med 0,2 ml NaCl
- Hvis ikke der skal gives medicin umiddelbart efter anlæggelse sættes plastprop eller membran på slangen
- Kanylen placeres et sted på kroppen med god blodgennemstrømning, og hvor huden er intakt og uden ødem eller infektion.
- De mest velegnede steder til at placere en subkutan kanyle er:
  - * Foran på brystkassen/skulderområder

Instruks for brug af subkutan kanyle samt kort om Tryghedskassen

* På maven

* I låret

* I overarmen.

- Ved anlæggelsen skal der tages hensyn til patientens ønsker, og om patienten skal kunne medicineres under søvn.
- Til desinfektion af huden kan du bruge sprit- eller klorhexidinswaps
- Kanylen anlægges i henhold til producentens anvisning for det enkelte produkt.
- Slangen forbliver sammenrullet og fikseres med et stykke sterilt transparent plaster.
- Lad et stykke på ca. 5-10 cm af slangen være fri af plasteret.
- Slangen lukkes med en plastprop eller injektionsmembran.
- Efter placering noteres dato for anlæggelse på plasteret.
- Der skal anlægges flere kanyler, hvis der skal gives medicin, der ikke må blandes med andet medicin, se afsnit ”Administration af medicin (bolusinjektion) i subkutan kanyle.
- I beboerens journal dokumenteres i helbredstilstande, under ”*Andre problemer med hud og slimhinder*”, at der er anlagt subkutan kanyle. Der skal oprettes ydelser og beboerspecifikke handleanvisninger.

Af journalen skal fremgå:

* Dato for ordination, ordinationens ordlyd samt behandlingsansvarlig læge

* Dato for anlæggelse

* Hvor på kroppen kanylen er anlagt

* Længde på slangen og antal ml isoton NaCl der skal bruges til at skylle efter med

* Angivelse, hvis der kun må gives et specifikt præparat, navn på præparat og at præparatnavn står på plasket

- Når en kanyle seponeres, dokumenteres dato, årsag og angivelse af, hvilken kanyle der er seponeret, hvis der er anlagt flere kanyler

3. Administration af medicin (bolusinjektion) i subkutan kanyle

- Til desinfektion af slange/injektionsmembran inden indgift af medicin, kan du bruge sprit- eller klorhexidinswaps

Instruks for brug af subkutan kanyle samt kort om Tryghedskassen

- Tjek for interaktioner på interaktionsdatabasen: <http://www.interaktionsdatabasen.dk/> eller kontakt behandlingsansvarliglæge.

Ved interaktioner anlægges en kanyle, hvor der skrives på plastret, hvilket præparat kanylen bruges til.

- Medicin dispenseres/trækkes op umiddelbart inden du skal bruge det. Du må ikke trække medicin op til senere brug.
- Præparater må ikke blandes under optrækning/dispensering. Du skal bruge en ny optræningskanyle og ny sprøjte til hvert præparat.
- Medicin opbevares i original emballage/ampuller og efter producentens anvisninger. Husk anbrudsdato og klokkeslæt. Glas ampuller kasseres med det samme.
- Ved medicinindgift injiceres denne langsomt, for at undgå svie eller smerter ved indstiksstedet
Der kan indgives max. samlet 3-4 ml. Husk at indregne skyllevæske.
- Efter indgift skylles efter med isotonisk NaCl, svarende til slangens volumen.
  - * En slange på 60 cm fyldes med 0,1 ml NaCl
  - * En slange på 110 cm fyldes med 0,2 ml NaCl
- Slangen lukkes imellem brug med en ny plastprop eller der bruges injektionsmembran.

3.1. Tryghedskassen

I tryghedskassen finder du medicin som injektionsvæske, der kan gives subkutan.

- Furosemid (Furix®) skal gives i en særskilt subkutan kanyle, der **udelukkende** bruges til indgift af Furosemid.
Skriv "FURIX" på plastret på den kanyle, der kun bruges til Furix®.
- Øvrige præparater i Tryghedskassen kan gives fortløbende, i samme subkutane kanyle og uden at skylle imellem indgift af præparaterne. Der skal skylles efter endt medicinadministration, hver gang.
- Nedenfor ses skema med indholdsoversigt af præparater i tryghedskassen samt hjælp til omregning af mg per ml for hvert enkelt præparat.

Instruks for brug af subkutan kanyle samt kort om Tryghedskassen

Præparat, styrke, pakninger	Konvertering fra mg til ml	VIGTIGT
Morfin Inj. Morfinhydrochlorid Styrke: 20 mg/ml Hætteglas á 10 ml	20 mg = 1 ml 10 mg = 0,5 ml 5 mg = 0,25 ml 2,5 mg = 0,125 ml	
Midazolam Inj. Midazolan Styrke: 1 mg/ml 10 ampuller á 1 ml	1 mg = 1 ml 0,5 mg = 0,5 ml 0,25 mg = 0,25 ml 0,125 mg = 0,125 ml	
Serenase® Inj. Haloperidol Styrke: 5 mg/ml 5 ampuller á 1 ml	5 mg = 1 ml 2,5 mg = 0,5 ml 1,25 mg = 0,25 ml 0,625 mg = 0,125 ml	
Furix® Inj. Furosemid Styrke: 10 mg/ml 5 ampuller á 4 ml	10 mg = 1 ml 5 mg = 0,5 ml 2,5 mg = 0,25 ml 1,25 mg = 0,125 ml	Furix ® /Furosemid skal have en subkutan kanyle, der kun anvendes til dette præparat.
Robinul® Inj. Glycopyrrolate Styrke: 0,2 mg/ml 10 ampuller á 1 ml	0,2 mg = 1 ml	

Instruks for brug af subkutan kanyle samt kort om Tryghedskassen

Litteratur:

Vejledning i medikamentel palliation til patienter med livstruende sygdom:

<https://www.retsinformation.dk/eli/retsinfo/2018/9387>

Information om Tryghedskassen: <https://www.sundhed.dk/sundhedsfaglig/information-til-praksis/syddanmark/almen-praksis/laegemidler/tryghedskassen/>

Region Hovedstaden VIP vejledning for subkutan kanyle og medicin/væske infusion:

<https://vip.regionh.dk/VIP/Admin/GUI.nsf/Desktop.html?open&openlink=https://vip.regionh.dk/VIP/Slutbruger/Portal.nsf/Main.html?open&unid=XB874FB56DA68C69CC12580D70040E478&level=130954&dbpath=/VIP/Redaktoer/RH.nsf/&windowwidth=1100&windowheight=600&windowtitle=S%F8g>

Infektionshygiejne ved brug af ampuller, hætteglas, sprøjter, kanyler og infusionspumper til injektion og infusion: [https://hygiejne.ssi.dk/-](https://hygiejne.ssi.dk/-/media/arkiv/subsites/infektionshygiejne/retningslinjer/informationsmateriale/3407-31-infektionshygiejne-ved-brug-af-ampuller-haetteglas-sproejter-kanyler-mm.pdf?la=da)

[/media/arkiv/subsites/infektionshygiejne/retningslinjer/informationsmateriale/3407-31-infektionshygiejne-ved-brug-af-ampuller-haetteglas-sproejter-kanyler-mm.pdf?la=da](https://hygiejne.ssi.dk/-/media/arkiv/subsites/infektionshygiejne/retningslinjer/informationsmateriale/3407-31-infektionshygiejne-ved-brug-af-ampuller-haetteglas-sproejter-kanyler-mm.pdf?la=da)

Anlæggelse af subkutan kanyle: <https://www.varportal.dk/portal/procedure/9914/>

Subkutan bolus indgift med skylning: <https://www.varportal.dk/portal/procedure/62820/>

Væskebehandling i subkutan kanyle: <https://www.varportal.dk/portal/procedure/9899/>

Fjernelse af subkutan kanyle: <https://www.varportal.dk/portal/procedure/9811/>

Optrækning af lægemiddel fra ampul: <https://www.varportal.dk/portal/procedure/9879/>

Optrækning af injektionsvæske fra hætteglas: <https://www.varportal.dk/portal/procedure/9880/>

Principper for aseptisk teknik ved ikke-kirurgiske procedurer:

<https://www.varportal.dk/portal/procedure/9582/>

Hånddesinfektion: <https://www.varportal.dk/portal/procedure/9694/>

Håndvask: <https://www.varportal.dk/portal/procedure/9669/>